

Emauzští učedníci

Cyklus I. „Ježíšův příběh“, katecheze 23.

Materiál vytvořilo © Katechetické středisko AP 2021 (Lenka Jeřábková)

Cíl:

Děti se seznámí s příběhem učedníků putujících do Emauz, jsou schopny ho přiměřeně reprodukovat a zasadit do kontextu velikonočních událostí a novozákonních příběhů. Uvědomují si některé aspekty zmrtvýchvstání Ježíše Krista a jeho význam jako pro komunitu jeho prvních učedníků, tak i pro dnešní církve.

Děti mají objevit, že Ježíš nám jde po boku stejně, jako když doprovázel učedníky na jejich cestě. Uvědomují si důležitost naslouchání jak Ježíši, tak i jeden druhému a osvojují si postupně tento postoj. Uvědomují si též, že setkání s Ježíšem (v Písmu, eucharistii i jiným způsobem) může způsobit v lidském srdci změnu.

Seznam použitých materiálů a literatury:

Plačková, Jarmila – Muroňová, Eva – Baránková Hana: Poznáváme Boží lásku – Metodika k pracovním listům náboženské výchovy pro 3. třídu ZŠ. Praha: Česká biskupská konference, 1996.

Lloyd-Jonesová Sally. Bible vypráví o Ježíši. Praha: Návrat domů, 2017.

Duha č. 16, ročník 2011/2012. Být blízko Bohu – Na cestě do Emauz

<https://kancional.cz/>

<https://zpevník.proscholy.cz/>

Pomůcky ke katechezi:

- K **úvodní modlitbě** – vytištěné texty či noty, pokud je potřebujeme.
- Ke společné aktivitě **„Známe velikonoční příběh“** – barevné papíry, rozstříhané lístky s reáliemi.
- Ke hře **„Co jsi zač?“** – potřebný počet šátků na zavázání očí.
- K výkladu **„Emauzští učedníci“** – text příběhu pro společnou četbu, pracovní list Cesta do Emauz pro každé dítě, psací potřeby.
- K **tvorbě plakátu Ježíš jde s námi** – barevné papíry, nůžky, psací potřeby, základ plakátu s obrazem Ježíše, výtvarné potřeby podle zvoleného způsobu práce.
- K opakovací aktivitě **„Biblické postavičky“** – vytištěné plakáty biblických postav, případně lístky s výroky, psací potřeby, lepidlo, výtvarné potřeby, případně pracovní list Dokresli Emauzy.
- K aktivitě **„Co znamenají přísloví“** – pracovní list pro každého / vytištěný jeden exemplář velkého formátu, fixy, papíry, psací potřeby.
- K aktivitě **„Emauzská výprava“** – pracovní list pro každého / vytištěný jeden exemplář velkého formátu, fixy, psací potřeby.

Vlastní poznámky ke katechezi:

Scénář:

Zahájení / modlitba (cca 5 minut)

Modlitba či zahájení setkání dle zvyklostí skupiny, přičemž lze využít i vhodné písně. Z našich výběrů doporučujeme:

- Emauzy (MH 61, <https://zpevník.proscholy.cz/pisen/1271/emauzy>)
- Cesta do Emauz (<https://zpevník.proscholy.cz/pisen/2729/cesta-do-emauz>)
- Třetího dne vstal Stvořitel (Kancionál 412, <https://kancional.cz/412>)

Úvodní – DOPORUČENÁ – aktivita (cca 10 minut).

Aktivita „Známe velikonoční příběh?“

Společná aktivita slouží k **zopakování událostí** ve velikonočním příběhu a jejich spojení s některými pojmy, které se v nich objevují.

V úvodu vyzveme děti, aby **řekly každé jednu událost**, na kterou si v souvislosti s velikonočním příběhem vzpomenu – stojíme-li v kruhu, můžeme postupovat např. po směru hodinových ručiček. Poté je vyzveme, aby se **zkusily postavit vedle sebe tak, jak jednotlivé epizody jdou za sebou**, a řadu pak rozdělíme na jednotlivé „dny“ – od Zeleného čtvrtku do Vzkříšení (Bílé soboty se týkají události Ježíšova pohřbu).

Poté pokračujeme ve hře: na druhý konec místnosti položíme **čtyři barevné papíry**, které tyto dny symbolizují (zelený, červený, bílý a žlutý). Děti si postupně **losují jednotlivé lístky s reáliemi**, které musí **přiřadit k události**, a poté je **umístit na správný papír**. Za splnění úkolu dostanou bod; pokud lístek nepřihodí správně, vrací ho zpátky a na řadě je další hráč. Pokud lístek pouze špatně umístí, vedoucí ho upozorní a dá mu jednu možnost opravy, jinak opět lístek vrátí. Nakonec můžeme opět události shrnout.

V případě krátké doby na úvodní aktivitu **můžeme využít pouze jednu její část**.

Hra „Co jsi zač?“

Umožňuje dětem **zamyslet se / prožít zkušenost se zjišťováním totožnosti někoho neznámého**. Hru uvedeme: „*Někdy je těžké poznat, co je někdo zač. Potřebujete nápovědu nebo důkaz, abyste poznali, kdo ten, který stojí před vámi, je.*“

Požádáme jednoho dobrovolníka ze skupiny, aby přišel doprostřed, a zavážeme mu oči. Poté vysvětlíme hru: až napočítáme nahlas do pěti, všichni v kruhu si vymění místa a sednou si na zem. Dítě se zavázanýma očima pak na někoho **ukáže a zeptá se: „Kdo jsi?“** Dotyčný vstane a odpoví pravdivě např.: „Mám modré oči.“ „Mám na sobě něco červeného.“ Dítě se zavázanýma očima pak **hádá, o koho jde**. Upozorníme, že všichni musí říkat pravdu tak dlouho, dokud hráč se zavázanýma očima neuhodne. Když to dokáže, vymění si s osloveným místo. Pokud chceme hru ztížit, mohou děti zkusit změnit hlas.

Než hra začne, dětem zopakujte: „*Nezapomeňte: co můžete o sobě říct, abyste napověděli, kdo jste?*“ Pokud dítě dlouho uhodnout nemůže, zkuste mu sami dát nějakou typickou nápovědu. Poté, co se hráči vymění, opět napočítáte do pěti a hráči si vymění místa – nový hadač pak nebude vědět, kde kdo sedí. Velkou skupinu můžete rozdělit na menší kroužky, které hrají samostatně, aby se do aktivity mohli zapojit všichni.

Na závěr vysvětlíte: „*Ježíšovi učedníci toho o něm věděli spoustu. V dnešním příběhu ale jako by také potřebovali nápovědu...*“

Emauzští učedníci (cca 25 minut)

- **Uvedeme hlavní téma:** „Vím / znovu jsme si řekli, jak vypadal konec Ježíšova života, jeho jeruzalémský příběh. Tím ale všechno neskončilo – i když si to někteří učedníci mysleli! Ježíš je ale neopustil, a jak jim slíbil, začal se s nimi setkávat. Dnes si jeden příběh povíme – co asi učedníci zažili? Začalo to takto...“
- **Přečteme verše** Lk 24, 13-14: „Ještě ten den se ubírali dva z učedníků do vesnice zvané Emauzy, která je vzdálena od Jeruzaléma šedesát honů. Hovořili spolu o tom všem, co se stalo.“
- Poté **položíme** dětem **otázku:** A co se tedy stalo? O čem asi mohli mluvit? Není nutné nechat děti odpovídat, pokračujeme rovnou příběhem. Předáme dětem text příběhu a požádáme je, **aby každý přečetl větu**; sousedovi mohou ukázat, kde skončili, aby byla četba relativně plynulá.
- Po skončení četby vyzveme děti, aby zkusily, kolik informací si z příběhu zapamatovaly. Rozdělíme je do skupin / dvojic a rozdáme pracovní listy Cesta do Emauz (viz příloha). **Necháme děti samostatně pracovat cca 5 minut.** Poté s nimi opět v kruhu **projdeme jednotlivé otázky**, čímž budou vyprávět příběh samy.
- Poté **položíme dětem otázky** a necháme je **sdílet**:
 - Jak se cítili učedníci? Proč jim Ježíš kladl otázky a vyprávěl jim o sobě? (Cílem je: aby učedníci dokázali odpovědi najít sami, aby dokázali o Ježíši přemýšlet).
 - Jak bychom se asi cítili my, kdyby se nám něco podobného stalo?
 - Který je nejdůležitější okamžik celého příběhu? Co chtěl Ježíš učedníkům připomenout a proč? (Lámání chleba – poslední večeři, aby jim připomněl, že zůstává stále s nimi)
 - Myslíte, že je tenhle příběh taky o nás? Co bychom si z něho mohli každý vzít? Můžeme udělat krátké sdílení v kruhu.
- Sdílení můžeme **doplnit:** *Příběh emauzských učedníků nám kromě jiného vypráví také o naší víře – to, že něco slyšíme a naučíme se, ještě neznamená, že to chápeme, rozumíme tomu, chceme to na sebe nechat působit. Od Ježíše se můžeme učit – on NEJDŘÍV DLOUHO NASLOUCHÁ, a pak ukazuje, že o událostech, které učedníci znají, MŮŽOU PŘEMÝŠLET I JINAK. To, co vypadá jako nejhorší okamžik života učedníků, se stává radostí.*
- JEŽÍŠ JE ŽIVÝ A DÁVÁ SE POZNAT RŮZNÝM LIDEM RŮZNÝM ZPŮSOBEM. **Ptáme se dětí:** Může mluvit Ježíš i k nám? Jak poznáme Ježíše? (Mše, eucharistie, bible, svátosti, druzí lidé – necháme děti diskutovat)
- **Závěrečná aktivita:** Děti se rozdělí do dvojic: jeden z nich je vypravěč, druhý posluchač. Po krátké chvíli na přípravu začnou všichni vypravěči líčit svým posluchačům po dobu jedné minuty, co zažili o Velikonocích (cílem je trochu nepřehledný hluk) Poté se posluchačů zeptáme, jestli slyšeli to, co jim jejich vypravěči říkali. Dojdeme k tomu, že museli být hodně pozorní! Poté úlohy ve dvojicích vyměníme a zkusíme aktivitu znovu. Byl výsledek lepší, když nyní posluchači věděli, že musí být pozorní? Krátce reflektujeme. Poté shrneme: **ABYCHOM SLYŠELI, CO DRUHÝ (JEŽÍŠ) ŘÍKÁ, MUSÍME NASLOUCHAT!**

Modlitba dle zvyklostí skupiny.

Rozdání zápisových listů a zakončení setkání.

Případné doplňkové alternativy ke scénáři:

Tvorba plakátu – Ježíš jde s námi

Tvorba plakátu má umožnit dětem **zamyslet se nad tím, že Ježíš nás doprovází v každé životní situaci**. Děti mohou na rozdané (barevné) papíry **obkreslit tvar své nohy**, vystříhnout ho a **dopsat na něj situaci**, kdy obzvlášť touží po tom, aby Ježíš šel s nimi (ve škole, u lékaře, v jakékoliv situaci, kdy se dítě necítí jistě...). Pak tento obrys **nalepí na plakát**, uprostřed něhož je nakreslena / nalepena Kristova postava s nadpisem „Ježíši, jdeš se mnou, když...“ Na plakátu můžeme naznačit i cestu (nakreslit ji, vyznačit ji pásem nalepeného písku).

Není-li čas na tvorbu plakátu, můžeme s dětmi zhotovit **jednoduchou záložku** z pruhu čtvrtky a stuhy, na jednu stranu nakreslit řadu stop a na druhou větu „Ježíš jde právě teď se mnou!“

Opakovací aktivita s plakáty biblických postav

Připravené **plakáty z přílohy** (Komiks Biblické postavičky) vytiskněte buď pro každé dítě, nebo zvětšené pro společnou práci. Děti mohou příběh **vyprávět** a postupně **doplňovat komiksové bubliny** správnými výroky, případně **je možné výroky připravit na lístky předem** a děti je pak mohou přiřazovat. **Chybějící obrázek** s tématem „Pane, zůstaň s námi, brzo bude noc“ mohou děti samostatně zpracovat doma, a poté je můžeme vystavit.

Jako alternativní závěrečnou (**domácí**) **výtvarnou aktivitu** můžeme k tomuto tématu přiřadit **PL Dokresli Emauzy**, kde děti mohou obrázek Ježíše u stolu doplnit samy.

Co znamenají přísloví?

Aktivitu řídíme **pracovním listem Přísloví** z přílohy. Zeptáme se dětí, **co je přísloví** a zda nějaké znají – uvedeme vhodné příklady. Pak je upozorníme, že existují i taková přísloví, která se vážou k dnešnímu příběhu. Rozdáme dětem pracovní listy, **o jednotlivých příslovích diskutujeme**. Děti nakonec mohou na list **napsat nebo nakreslit vlastní příběh**, který se některého přísloví týkal.

Emauzská výprava

Pracovní list **Emauzská výprava** nám pomůže **naplánavat výlet či vycházku** do blízkého okolí. Během ní můžeme dětem příběh připomínat a diskutovat o tom, **kde jsme** všude během tohoto času **mohli potkat Ježíše** – ve svém společenství, v modlitbě, v krásném stvoření... Vše může být **podkladem pro závěrečnou modlitbu chvály** za Ježíšovu přítomnost v našem životě.